

LATVIJAS UNIVERSITĀTES BIZNESA, VADĪBAS UN EKONOMIKAS FAKULTĀTES
PRODUKTIVITĀTES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS
“LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA LV PEAK”

LV PEAK
LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
**BIZNESA, VADĪBAS
UN EKONOMIKAS
FAKULTĀTE**

PIELIKUMS. EKONOMIKAS BAROMETRS

Nr. 2 (2) 2022.gada decembris

JAUNIEŠU NOSKAŅOJUMA APTAUJA

2022.gada augustā un septembrī SKDS veica jauniešu aptauju ar mērķi noskaidrot:

- kopējo konfidences noskaņojumu jauniešiem par ekonomiskajiem procesiem valstī;
- faktoros un riskus no jauniešu skata punkta, kas ietekmē ekonomikas attīstību;
- vērtējumu par iegūto zināšanu (prasmju) atbilstību darba tirgus pieprasījumam;
- jauniešu vērtējumu par esošo finansiālo stāvokli un tā uzlabošanas iespējām un veidiem.

Mērķa grupa: Latvijas iedzīvotāji vecumā no 16 līdz 29 gadiem

Aptaujas metode: CATI (telefonintervijas)

Izlases metode: Nejaušā izlase

Ģeogrāfiskais: visa Latvija

pārklājums:

Sasniegtās izlases: 201 respondents

lielums:

Aptaujas veikšanas laiks: 28.07.2022.–06.10.2022.

KOPSAVILKUMS

Aptaujas rezultāti liecina, ka jaunieši sagaida Latvijas ekonomiskās situācijas tuvākajos 12 mēnešos pasliktināšanos. Salīdzinoši labāks vērtējums ir ekonomikas nākotnes attīstībai. Lielākā daļa respondentu uzskata, ka viņu iegūtās zināšanas un prasmes nodrošina konkurētspējīgu stāvokli darba tirgū. Pārliecinoši lielāka daļa jauniešu ir droši par savu nākotni.

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

Lielākā daļa respondentu (68 %) kopumā uzskata, ka nākamo 12 mēnešu laikā ekonomiskā situācija valstī pasliktināsies. Izmaiņas darba tirgū kopumā tiek vērtētas kā nenozīmīgas. Gandrīz 45 % aptaujāto uzskata, ka bezdarba līmenis nemainīsies vai arī nedaudz samazināsies (15 %), turklāt 40 % respondentu paredz bezdarba līmeņa nelielu pieaugumu. Pārliecinoši lielākā daļa respondentu (91 %) norāda, ka nākamo 12 mēnešu laikā patēriņa cenas pieaugs (tai skaitā 33 % respondentu paredz strauju cenu kāpumu). Turklāt algu dinamikas vērtējums ir atšķirīgs. Gandrīz 45 % respondentu uzskata, ka algas palielināsies, bet 42,8 % paredz, ka tās nemainīsies. Patēriņa cenu un algas dinamikas vērtējumi tuvākajiem 12 mēnešiem liecina par jauniešu finansiālā stāvokļa iespējamo pasliktināšanos. Attiecībā uz emigrācijas plūsmām novērtējums ir salīdzinoši vienprātīgs - lielāka (68,7 %) uzskata, ka emigrācija turpinās pieaugt un tikai 3,5 % uzskata, ka tā var samazināties.

Latvijas ekonomiskās situācijas vērtējums vidējā termiņā ir kopumā pozitīvs. Ar nelielu pārsvaru (38,8 % no kopējā respondentu skaita) jaunieši nākamajos piecos gados ekonomiskā situācija Latvijā uzlabosies. Ekonomiskās situācija pasliktināšanos paredz 34,8 % respondentu. Jāatzīmē, ka optimistiskāk attiecībā uz nākotni ir noskaņoti jaunieši, kuriem ir vidējā, profesionālā vidējā izglītība, kā arī koledža vai augstskolā studējošiem.

Nozīmīgākie riski, kas var ietekmēt Latvijas ekonomikas izaugsmi īstermiņā, ir energoresursu, pārtikas produktu un izejvielu cenu pieaugums. Savukārt kā Latvijas tautsaimniecības vidēja termiņa nozīmīgākos izaicinājumus jaunieši norāda ierobežotās valsts budžeta iespējas, ēnu ekonomikas un korupcijas samazināšanu, iedzīvotāju sociālās nevienlīdzības mazināšanos, kā arī izglītības sistēmas pielāgošanu strauji mainīgajiem apstākļiem.

KONKURĒTSPĒJA DARBA TIRGŪ UN BIZNESĀ (UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTES)

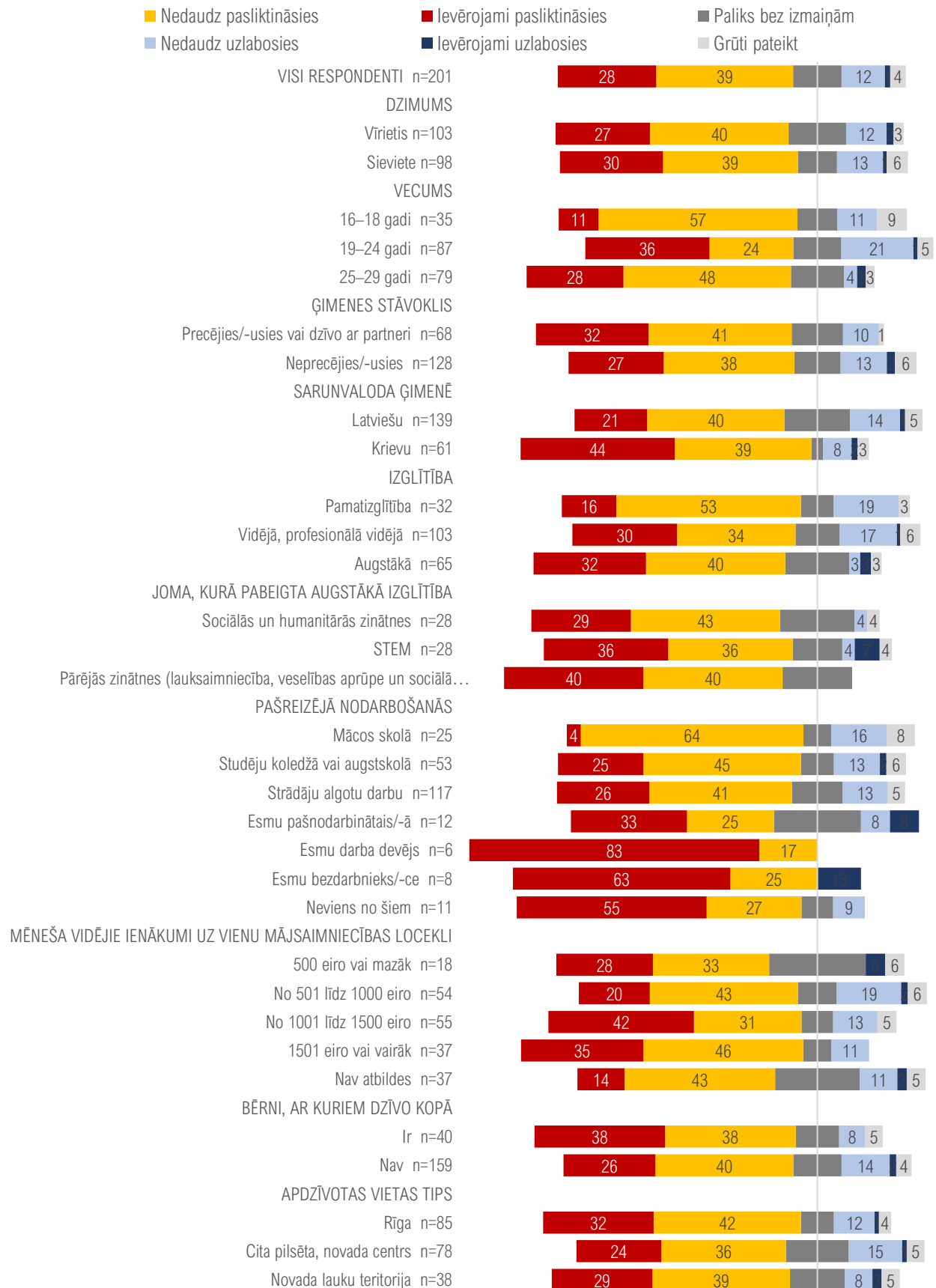
Kopumā jaunieši uzskata, ka iegūtās zināšanas un prasmes atbilst izredzēm strādāt augsti atalgotu darbu, nodrošina iespēju dibināt savu biznesu un nodrošina stabilu stāvokli darba tirgū šodien un nākotnē. Gandrīz visi respondenti uzskata, ka jaunas zināšanas un prasmes ir nepieciešams apgūt visa mūža garumā. Galvenie šķēršļi, kas kavē apgūt papildu zināšanas un uzlabot prasmes personīgās konkurētspējas paaugstināšanai ir finansiālo līdzekļu trūkums, grūtības savienot darbu ar mācībām un grūtības savienot mācības ar ģimenes dzīvi. Tomēr gandrīz 1/3 daļa respondentu norāda, ka tādu šķēršļu nav.

PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

Lielākā daļa (69 %) respondentu kopumā ir apmierināti ar esošo finansiālo stāvokli, bet trešdaļa atbildēja, ka nav apmierināti ar to. Nākamajos 12 mēnešos finansiālā stāvokļa uzlabojumu paredz 49% jauniešu, tai skaitā 12 % uzskata, ka šie uzlabojumi būs būtiski. Turklāt 31% respondentu norāda, ka finansiālais stāvoklis paliks nemainīgs. Aptuveni 2/5 respondentu uzskata, ka viņu iespējas iegūt labāku algotu darbu uzlabosies, bet gandrīz puse (46 %) uzskata, ka šādas iespējas nav. Finansiālā stāvokļa uzlabošanai tuvākajā laikā plāno meklēt augstāk atalgotu darbu Latvijā 39,8 %, tai skaitā 27,4% meklēs darbu savā profesijā. Gandrīz 17 % ir iecerējuši dibināt biznesu Latvijā. Par iespēju meklēt darbu vai dibināt biznesu ārzemēs domā 16,5 % respondentu. Pārliecinoša daļa (76 %) ir droši par savu nākotni.

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

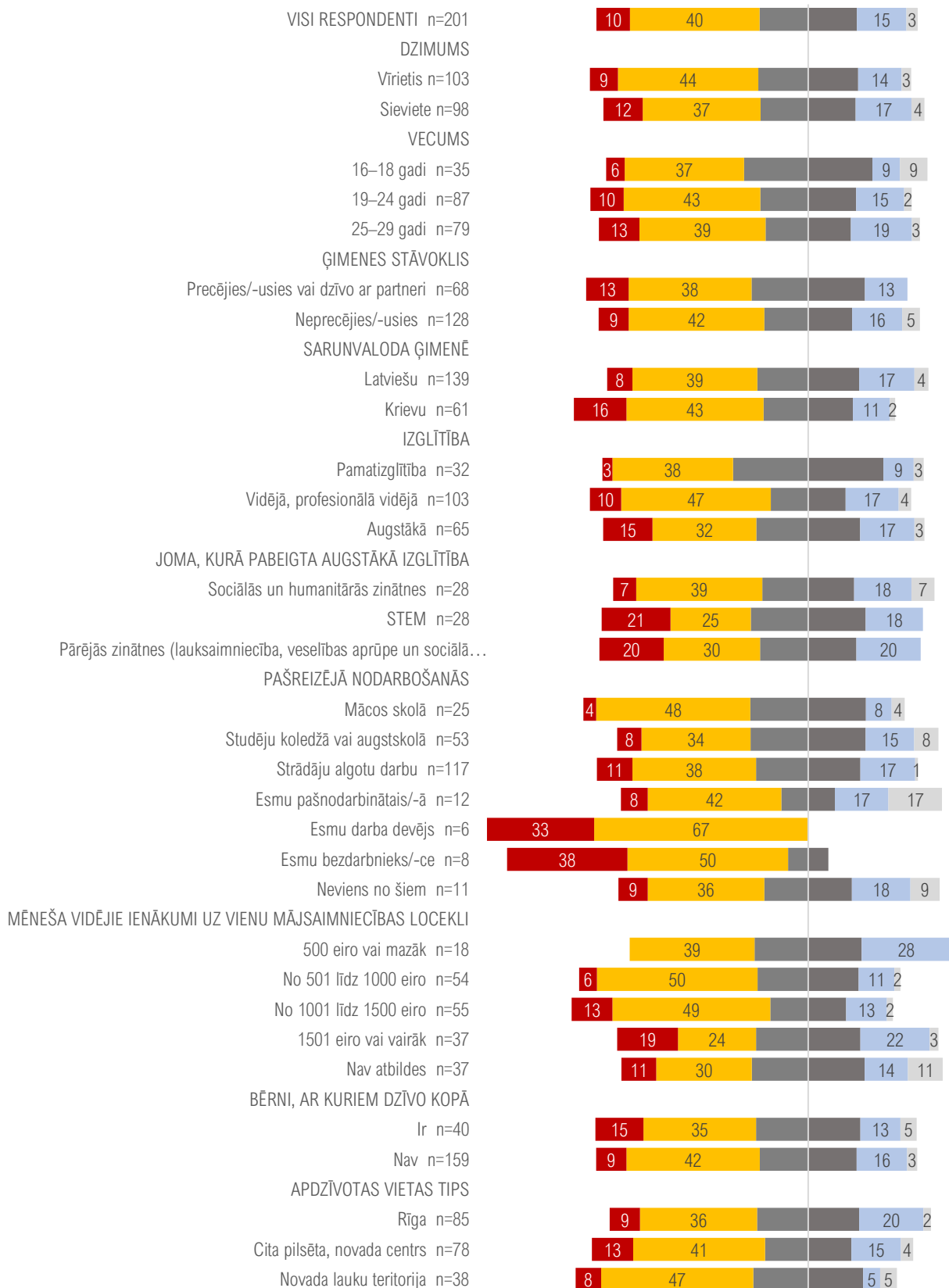
1. "KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES VISPĀRĒJĀ EKONOMISKĀ SITUĀCIJA LATVIJĀ NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT, TĀ...?"

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

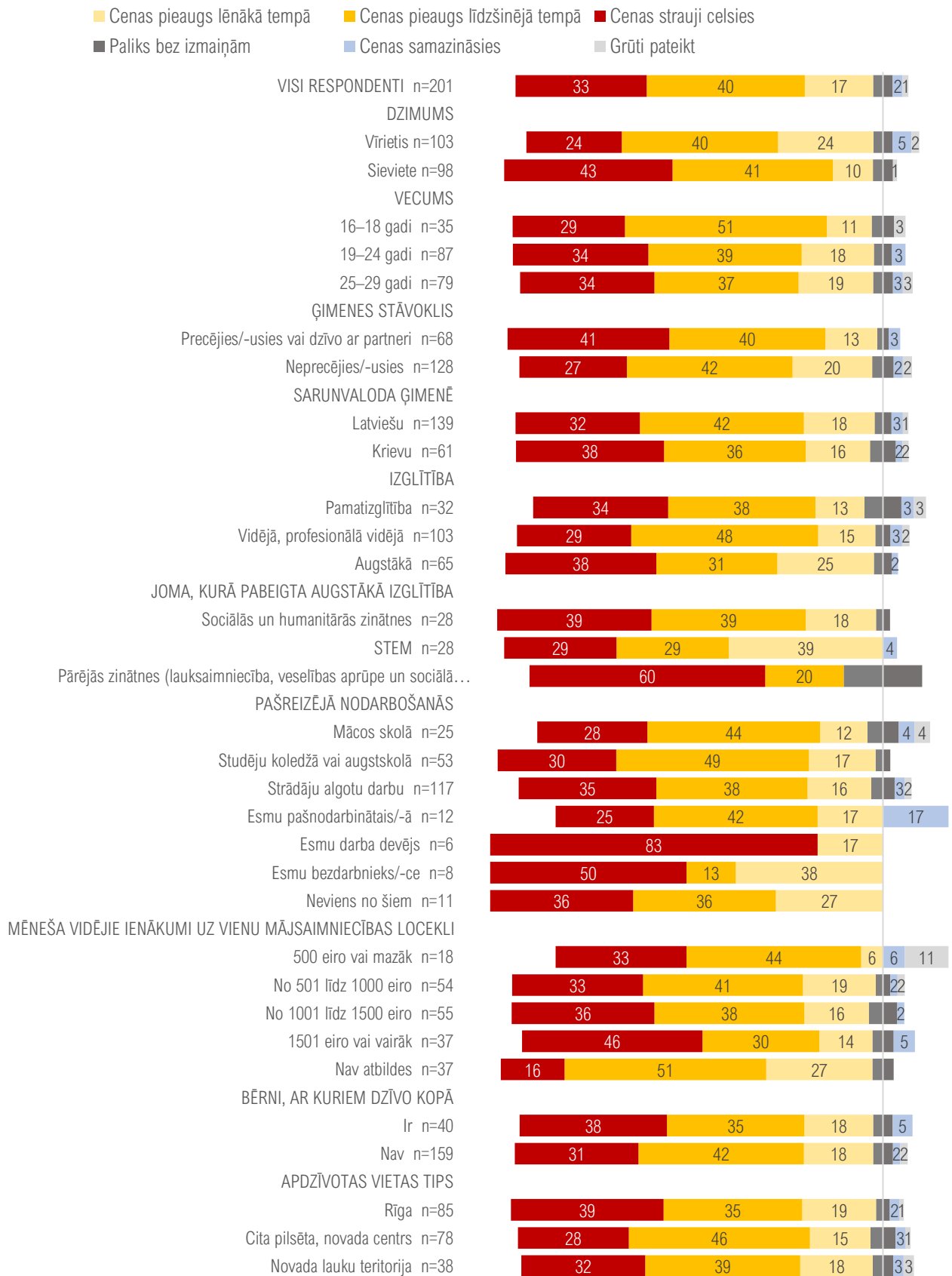
2. "KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES BEZDARBA LĪMENIS LATVIJĀ NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT, TAS...?"

■ Paliks bez izmaiņām ■ Nedaudz samazināsies ■ Grūti pateikt ■ Nedaudz pieaugs ■ Strauji pieaugs

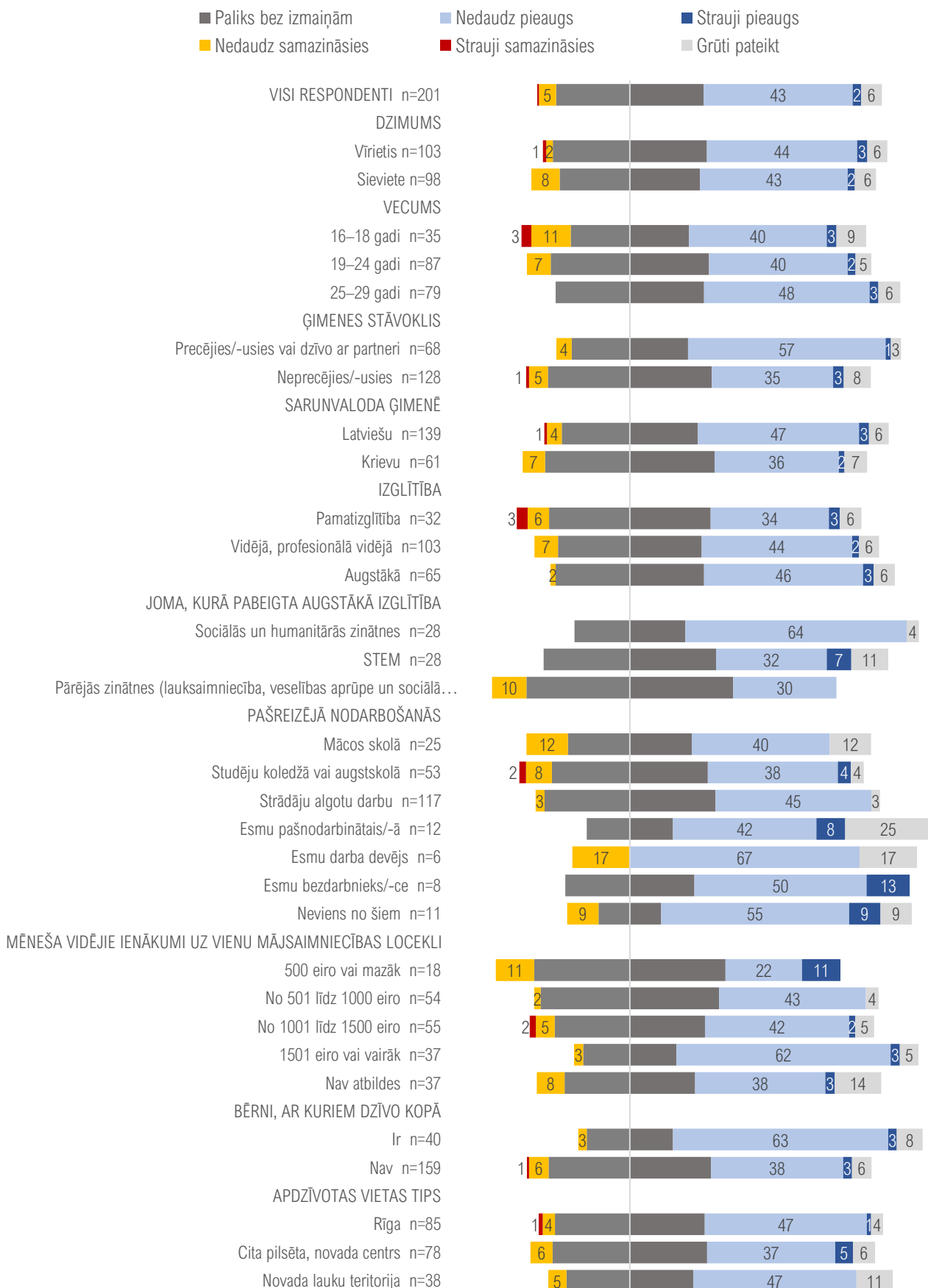
EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

3. "SALĪDZINOT AR PĒDĒJIEM 12 MĒNEŠIEM, KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, PATĒRIŅĀ PREČU CENAS MAINĪSIES NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT...?"

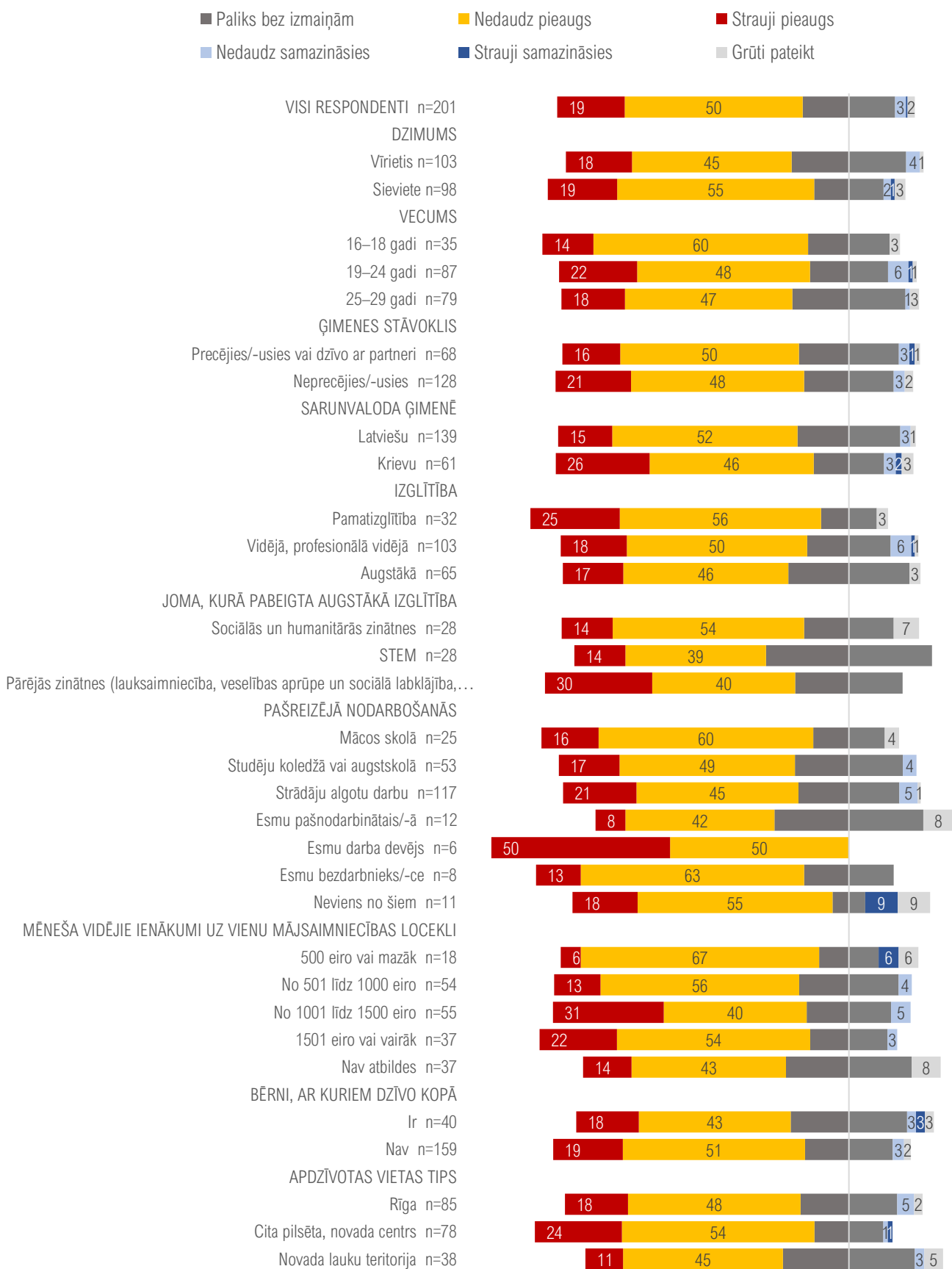
EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

4. "KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES VIDĒJĀ BRUTO DARBA SAMAKSA (T. I., VIDĒJĀS ALGAS) LATVIJĀ NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT, TĀS...?"

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

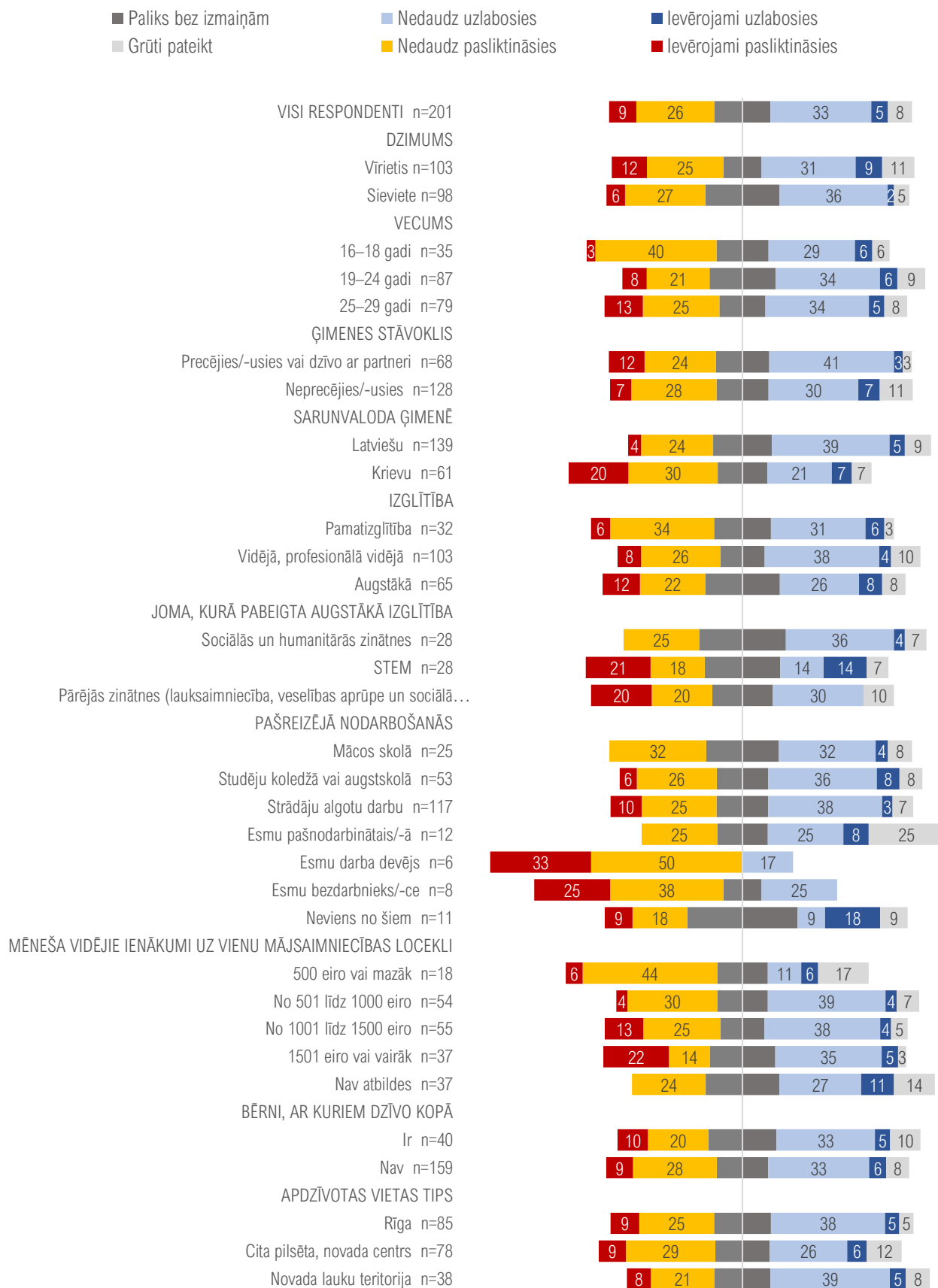
5. "KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES EMIGRĀCIJAS (IZCEĻOTĀJU) PLŪSMAS NO LATVIJAS NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT, TĀS...?"

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

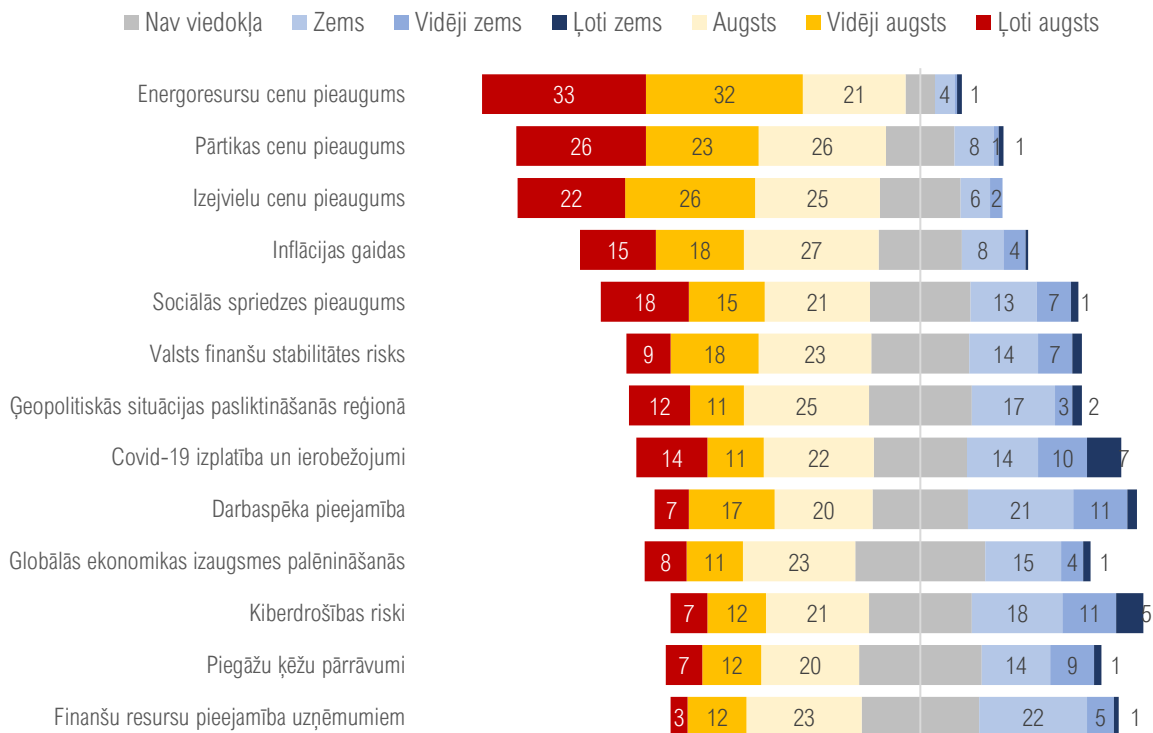
6. "RAUGOTIES NĀKOTNĒ, KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES VISPĀRĒJĀ EKONOMISKĀ SITUĀCIJA LATVIJĀ NĀKAMAJOS PIECOS GADOS? VAI, JŪSUPRĀT, TĀ...?".

EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

7. "TAGAD ES JUMS NOSAUKŠU DAŽĀDUS IESPĒJAMOS RISKUS, KURI DAŽKĀRT IR TIKUŠI MINĒTI KĀ TĀDI, KURI VAR IETEKMĒT LATVIJAS EKONOMIKAS IZAUGSMI ĪSTERMIŅĀ.

Lūdzu, novērtējiet, 7 punktu skalā, cik liels, Jūsaprāt, ir katrs no šiem riskiem, kur 1 nozīmē, ka šis īstermiņā ir "ļoti zems" risks Latvijas ekonomiskajai izaugsmei, bet 7 – ka risks ir "ļoti augsts".

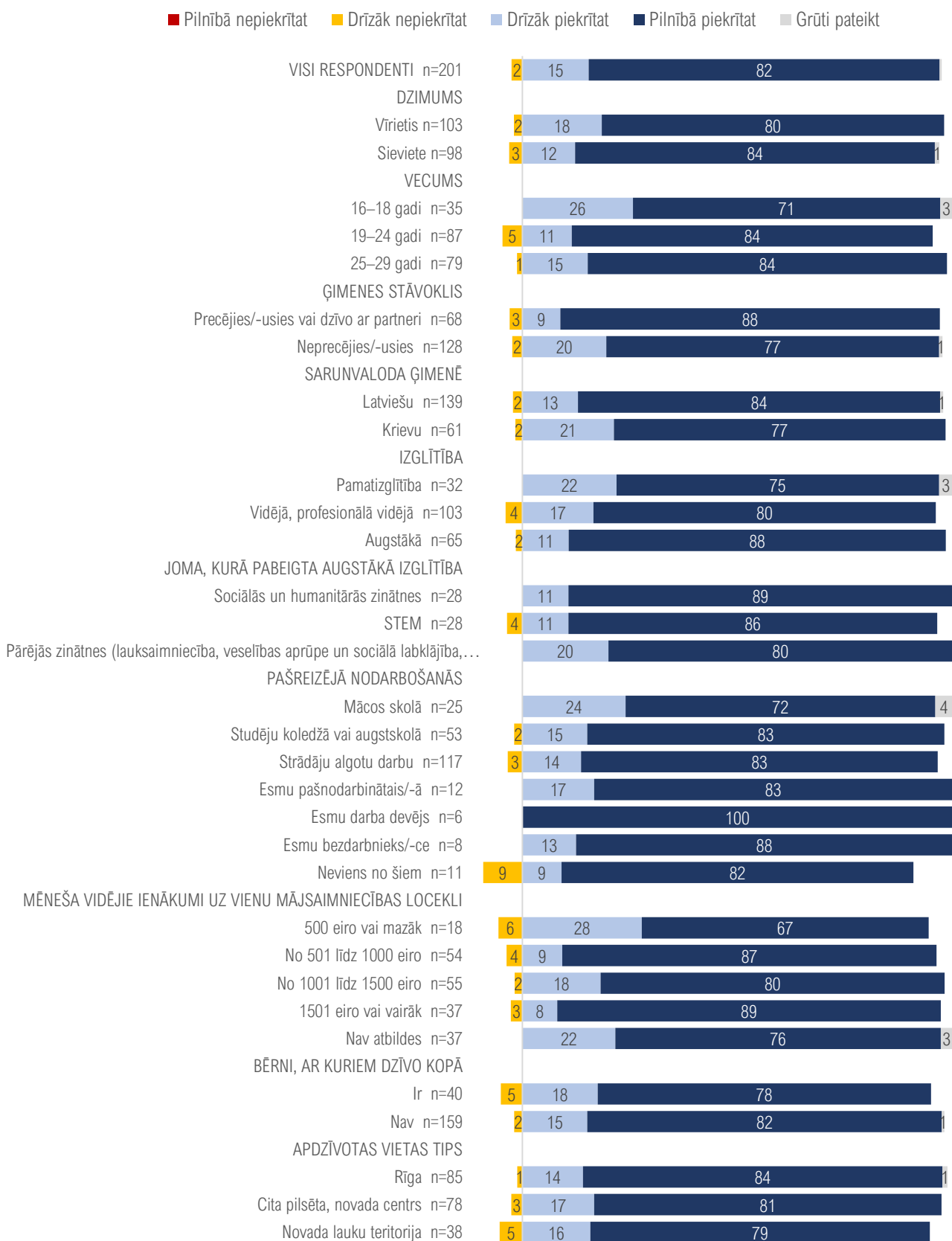
8. "TAGAD ES JUMS NOSAUKŠU DAŽĀDUS IESPĒJAMOS LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAS VIDĒJA TERMIŅĀ IZAICINĀJUMUS.

Lūdzu, novērtējiet 7 punktu skalā, cik liels, Jūsaprāt, ir katrs no šiem izaicinājumiem, kur 1 nozīmē, ka šis vidējā termiņā ir "ļoti mazs" izaicinājums Latvijas tautsaimniecībai, bet 7 – ka šis izaicinājums ir "ļoti liels".

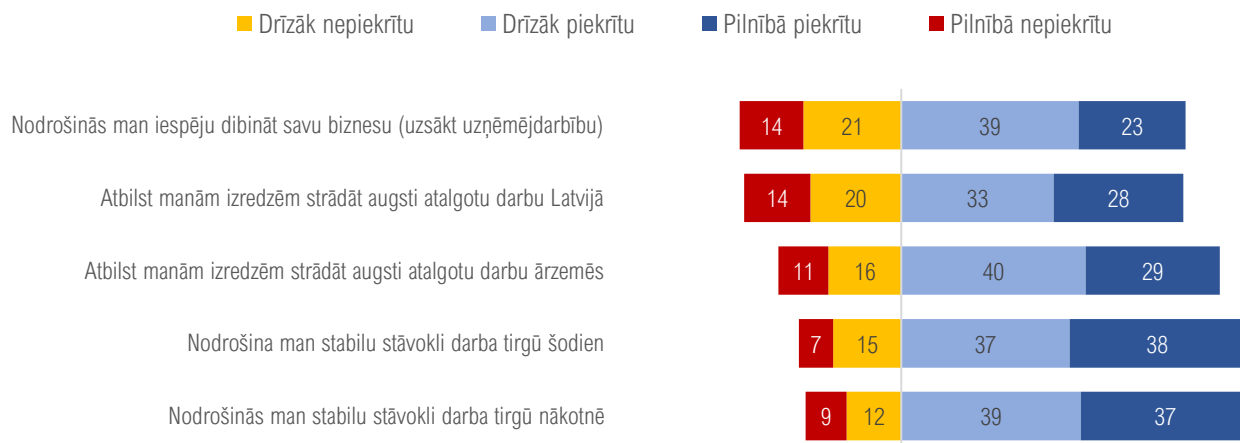
KONKURĒTSPĒJA DARBA TIRGŪ UN BIZNESĀ (UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTES)

9. "CIK LIELĀ MĒRĀ JŪS PIEKRĪTAT APGALVOJUMAM, KA JAUNAS ZINĀŠANAS UN PRASMES IR NEPIECIEŠAMS APGŪT VISA MŪŽA GARUMĀ? VAI JŪS TAM..."

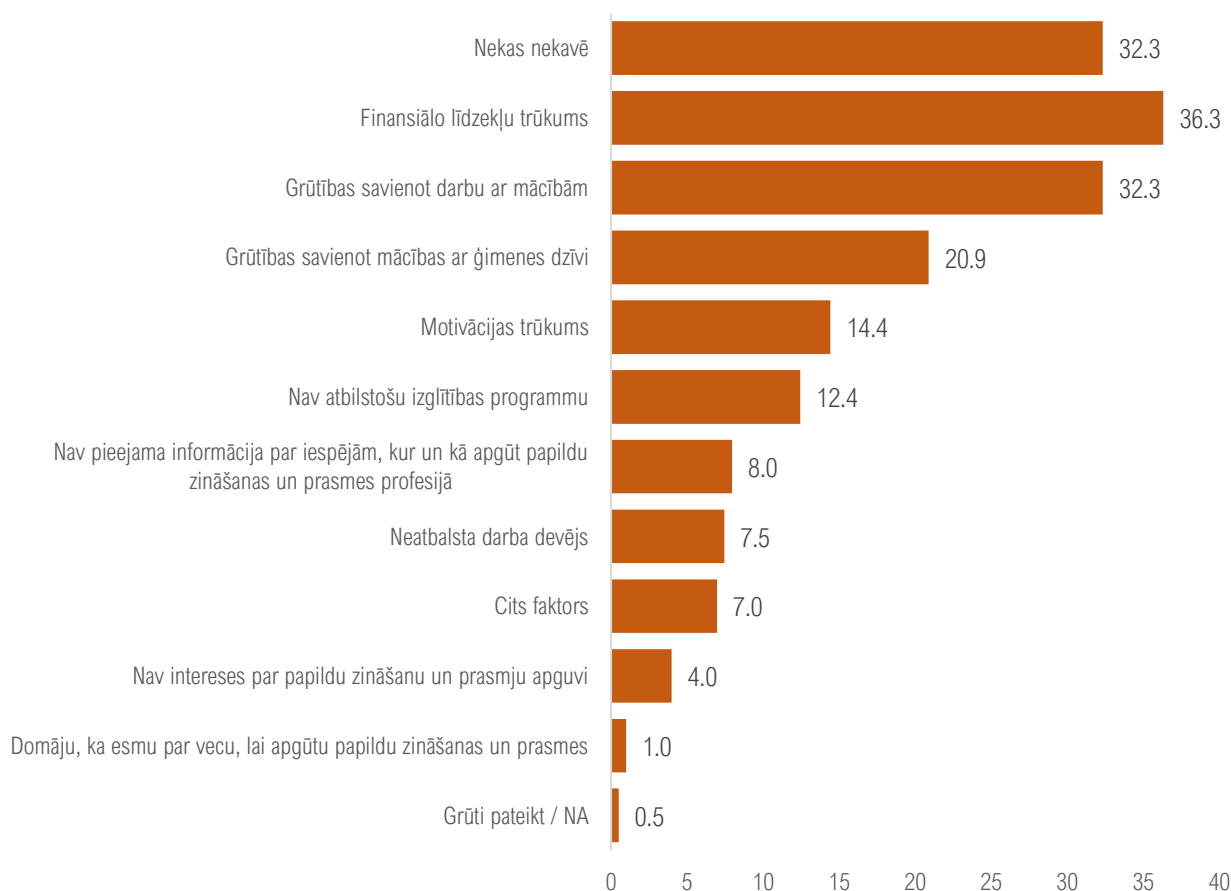

KONKURĒTSPĒJA DARBA TIRGŪ UN BIZNESĀ (UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTES)

10. "TAGAD ES JŪMS NOLASĪŠU VAIRĀKUS APGALVOJUMUS PAR JŪSU IEGŪTO ZINĀŠANU UN PRASMJU ATBILSTĪBU DARBA TIRGUS PIEPRASĪJUMAM. JŪS, LŪDZU, MAN PAR KATRU NO TIEM PASAKIET, VAI JŪS TAM PILNĪBĀ PIEKRĪTAT, DRĪZĀK PIEKRĪTAT, DRĪZĀK NEPIEKRĪTAT VAI ARĪ PILNĪBĀ NEPIEKRĪTAT? IEGŪTĀS ZINĀŠANAS UN PRASMES...".

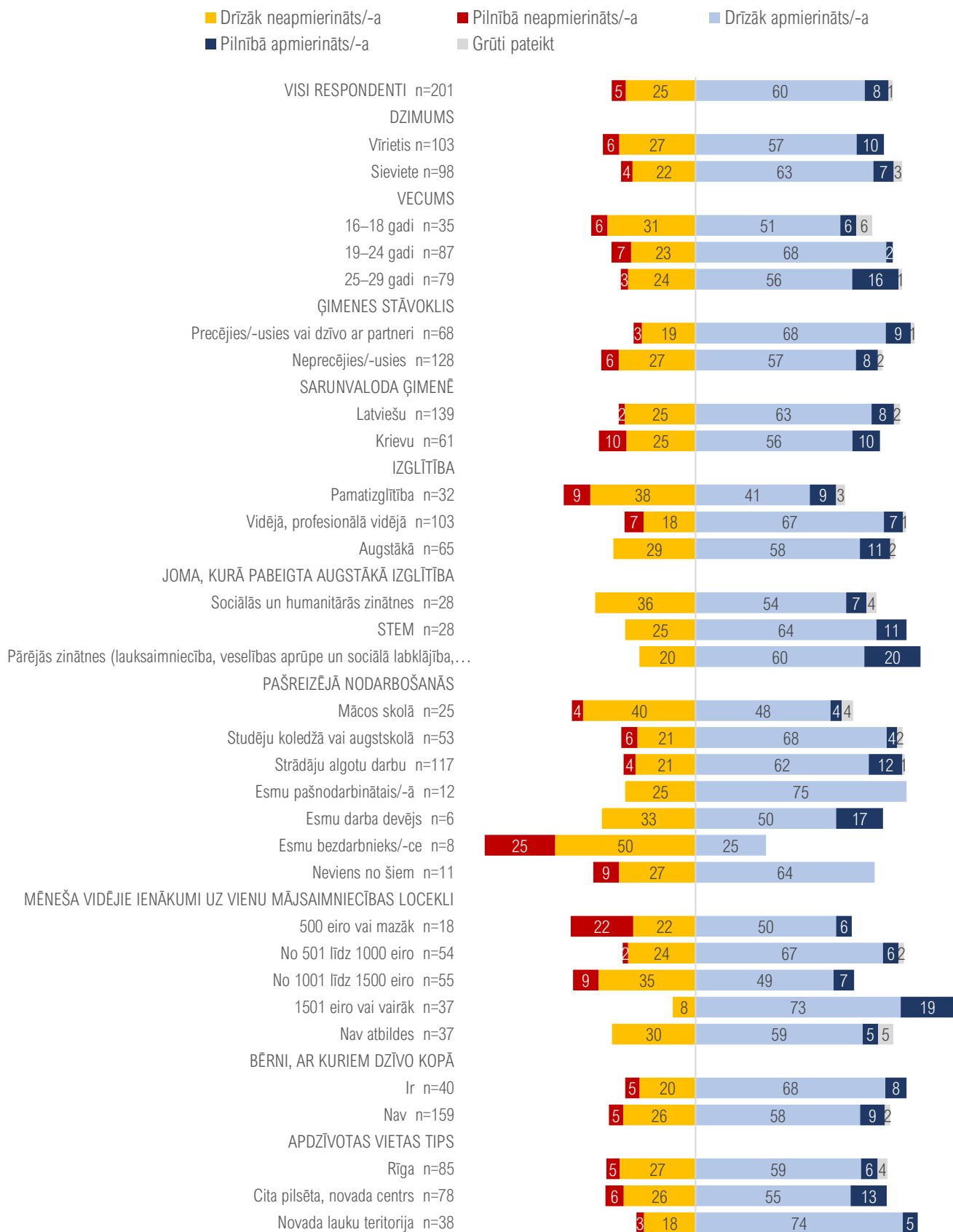

11. "VAI IR KĀDI FAKTORI, KAS JŪS KAVĒ APGŪT PAPILDU ZINĀŠANAS UN UZLABOT PRASMES PERSONĪGĀS KONKURĒTSPĒJAS PAAUGSTINĀŠANAI?"

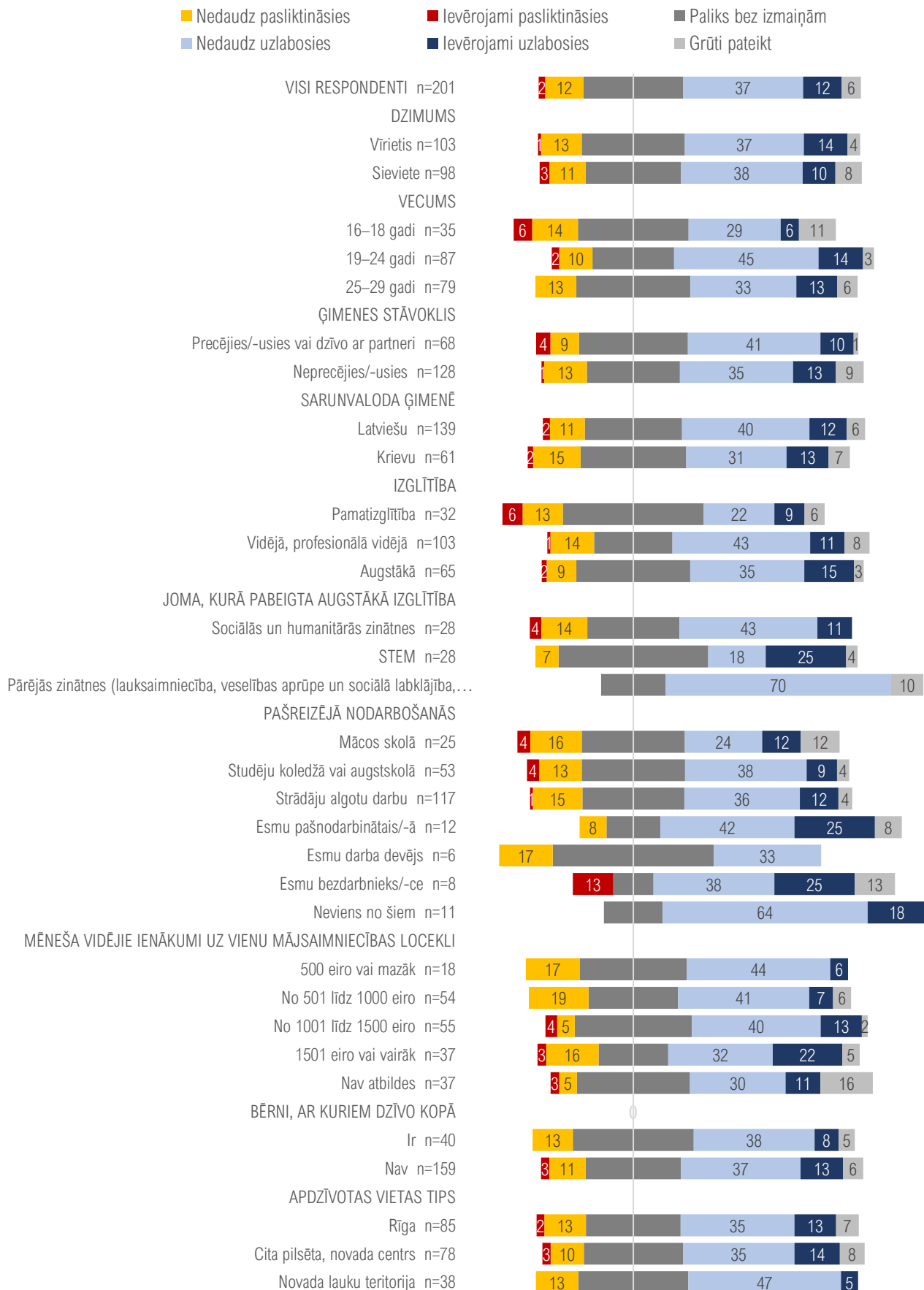
PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

12. "CIK LIELĀ MĒRĀ JŪS KOPUMĀ ESAT APMIERINĀTS/-A AR ESOŠO FINANSIĀLO STĀVOKLI? VAI JŪS AR TO ESAT...?"

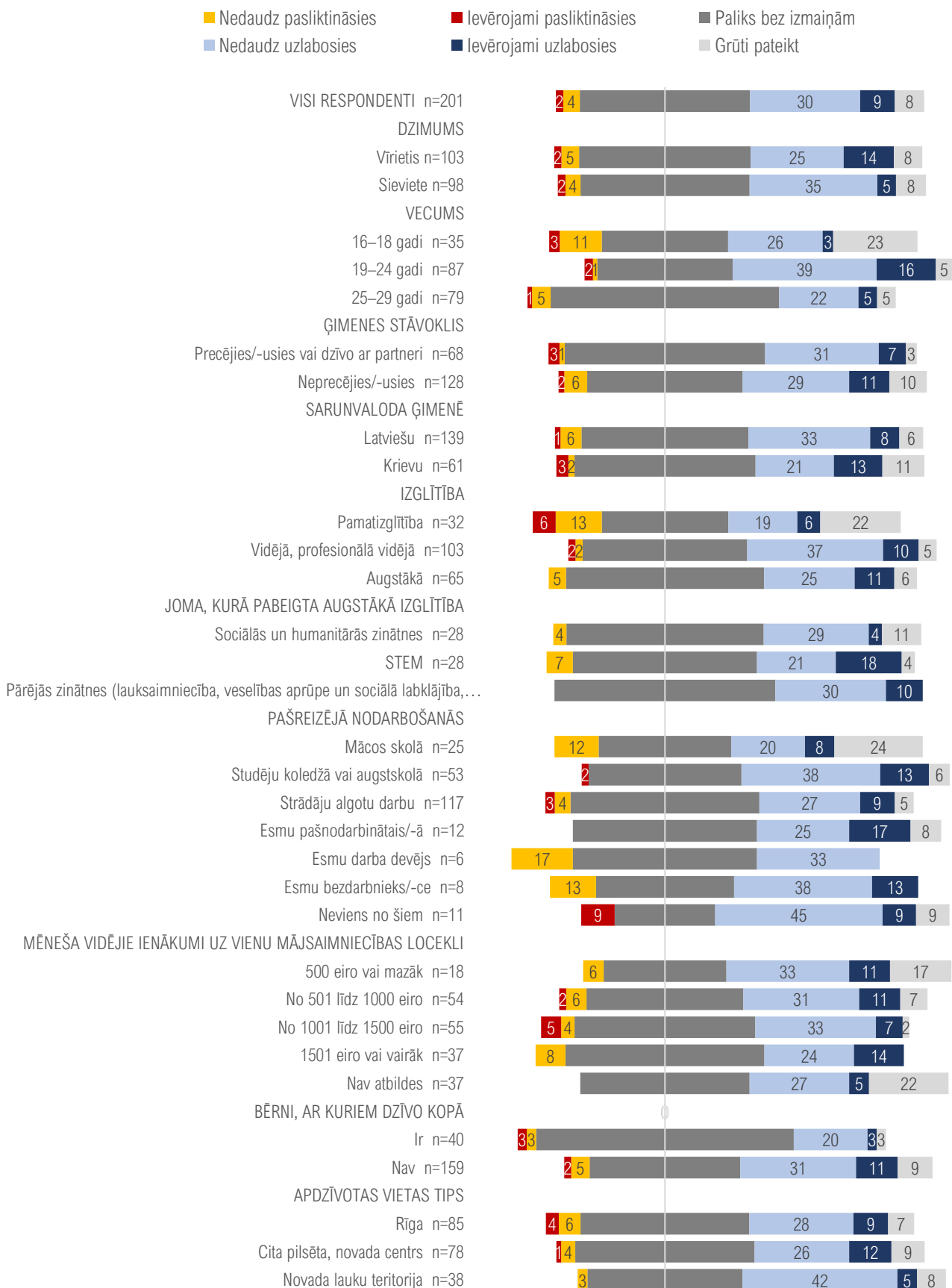
PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

13. "KĀ, PĒC JŪSU DOMĀM, MAINĪSIES JŪSU FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS NĀKAMAJOS 12 MĒNEŠOS? VAI, JŪSUPRĀT, TAS...?"

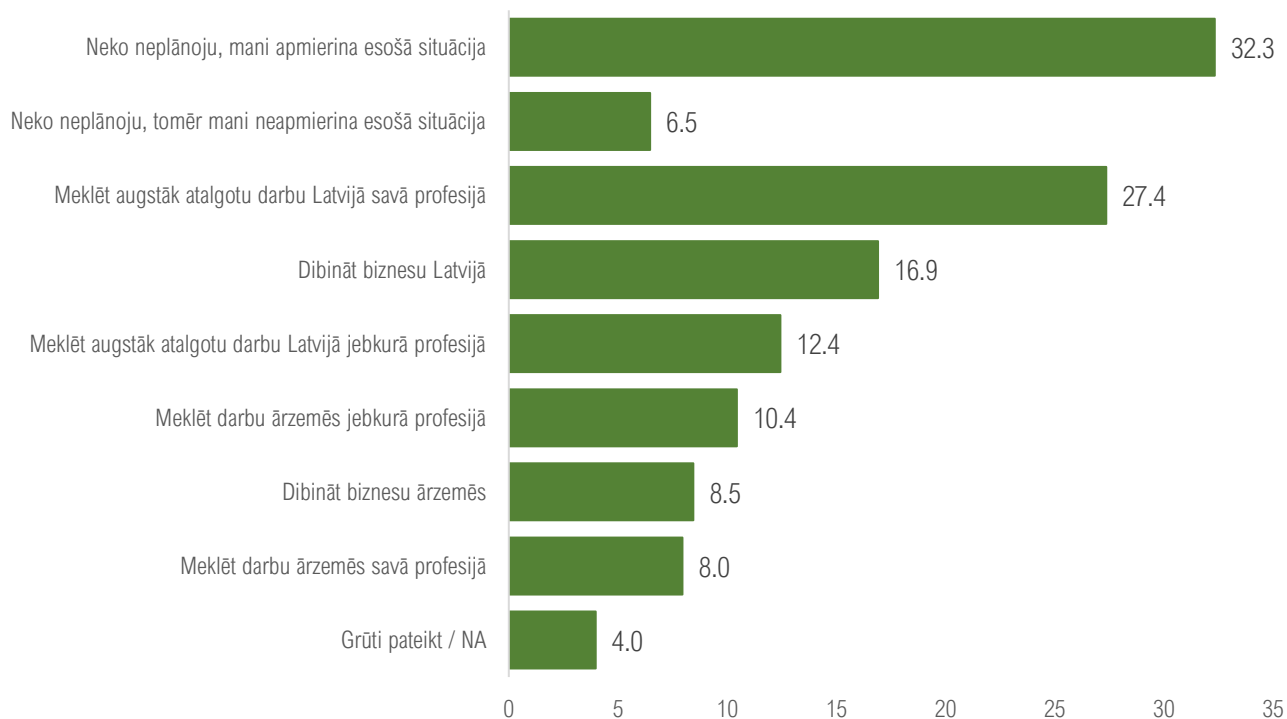
PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

14. "KĀ JŪS VĒRTĒJAT SAVAS IESPĒJAS IEGŪT LABĀK ATALGOTU DARBU NĀKAMO 12 MĒNEŠU LAIKĀ? VAI, JŪSUPRĀT, TĀS...?"

PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

15. "VAI JŪS FINANSIĀLĀ STĀVOKĻĀ UZLABOŠANAI TUVĀKAJĀ LAIKĀ PLĀNOJAT KAUT KO NO ŠĪ?"

PERSONĪGĀ LABKLĀJĪBA UN DROŠĪBA

16. "CIK LIELĀ MĒRĀ JŪS PIEKRĪTĀT ŠĀDAM APGALVOJUMAM: "ESMU DROŠS/-A PAR SAVU NĀKOTNI". VAI JŪS TAM...?"

